

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Кам'янець-Подільського
національного університету
імені Івана Огієнка

28.05.2020 року протокол № 5

Заступник голови вченої ради

Олександр ЗАВАЛЬНЮК

Освітньо-професійна програма вводиться в
дiю з 1 вересня 2020 р.

(наказ в.о. ректора

від 05.06.2020 р. № 60-ОД)

Зі змінами

(наказ від 12 . 04 .2022 р. № 46-ОД)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Біологія)»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта

(Біологія та здоров'я людини)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Біологія та здоров'я людини)

Вчитель біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти

Кам'янець-Подільський 2022 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Змін до освітньо-професійної програми

«Середня освіта (Біологія)»

1. Вчена рада природничо-економічного факультету

Протокол № 2 від 22 лютого 2022 р.

Голова вченої ради _____ Іван СЕМЕНЕЦЬ

2. Рада з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти природничо-економічного факультету

Протокол № 2 від 22 лютого 2022 р.

Голова ради з науково-методичної роботи

та забезпечення якості вищої освіти

природничо-економічного факультету _____ Наталія КАЗАНІШЕНА

3. Керівник навчально-методичного відділу _____ Людмила ВОСВІДКО

4. Декан природничо-економічного факультету _____ Іван СЕМЕНЕЦЬ

5. Кафедра біології та методики її викладання

протокол № 3 від 07 лютого 2022 р.

Завідувач кафедри біології та методики її викладання _____ Наталія КАЗАНІШЕНА

Розробники:

Гарант освітньо-професійної програми Наталія КАЗАНІШЕНА, завідувач, доцент кафедри біології та методики її викладання, кандидат педагогічних наук, доцент _____

Члени проєктної групи:

1. Петро ПЛАХТІЙ, доцент кафедри біології та методики її викладання, кандидат біологічних наук, доцент _____

2. Інна ГРИГОРЧУК, доцент кафедри біології та методики її викладання, кандидат біологічних наук, доцент _____

3. Олексій ТКАЧ, директор Анадольського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради _____

4. Вікторія ХУДИК, здобувачка вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму оновлено проектною групою у складі:

- 1. Казанішена Наталія Вікторівна** – доцент кафедри біології та методики її викладання, кандидат педагогічних наук, доцент (гарант освітньої програми).
- 2. Плахтій Петро Данилович** – доцент кафедри біології та методики її викладання, кандидат біологічних наук, доцент.
- 3. Григорчук Інна Дмитрівна** – доцент кафедри біології, кандидат біологічних наук, доцент.
- 4. Ткач Олексій Володимирович** – директор Анадольського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад I-II ступенів-дошкільний навчальний заклад» Хотинської міської ради.
- 5. Худик Вікторія Ярославівна** – здобувачка вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія)» відповідає Професійному стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (затверджений наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від № 2736 від 23.12.2020 р.).

На момент розробки і затвердження даної ОПП освітній стандарт за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) відсутні.

Зміни до ОП внесено наказом ректора № 46-02 від 12.04. 2022 р.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Білецька Галина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри екології та біологічної освіти Хмельницького національного університету (м. Хмельницький).

Мельник Сергій Васильович – начальник управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради (м. Кам'янець-Подільський).

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ)»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ)

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Природничий факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр. Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Біологія та здоров'я людини). Вчитель біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Середня освіта (Біологія)
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми 3162 дійсний до 01.07.2027
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК України – 6 рівень, EQF-LLL – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньо-професійної програми	До 01.07.2027 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://kpnu.edu.ua/opp/osvitni-prohramy-bakalavr/
2 - Мета освітньо-професійної програми	
<p>Підготовка кваліфікованих педагогічних працівників, які володіють фундаментальними теоретичними знаннями та практичними вміннями й навичками з біології, основ здоров'я, педагогіки і психології, методики навчання біології і основ здоров'я та здатні вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти), що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p>	

3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність)</p>	<p><i>Галузь знань:</i> 01 Освіта/Педагогіка. <i>Спеціальність:</i> 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). <i>Предметна спеціальність:</i> 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). <i>Об'єкт вивчення:</i> освітній процес у закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) за предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання біології та основ здоров'я, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> сучасні теоретичні засади (поняття, концепції, принципи, категорії тощо) біології та основ здоров'я (достатні для формування предметних компетентностей), педагогіки і психології, методики навчання біології та основ здоров'я (рівень базової середньої освіти). <i>Методи, методики і технології:</i> словесні, наочні, практичні, пояснювально-ілюстративні, практико-теоретичні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі; загальнонаукові, спеціальні біологічні, та психолого-педагогічні методи; методи лабораторного і польового дослідження біологічних об'єктів, процесів і явищ, методи експериментування, моделювання, прогнозування, обробки інформації; методи, методики й технології формування ключових і предметних компетентностей учнів з біології та основ здоров'я в закладах загальної середньої освіти, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, ефективних способів взаємодії всіх учасників освітнього процесу. <i>Інструменти й обладнання:</i> живі та препаровані біологічні об'єкти, біологічні моделі, сучасні прилади, устаткування, технічні та інші засоби навчання, необхідні для проведення лекційних, практичних та лабораторних занять, виконання лабораторних і польових досліджень, для формування загальних та фахових компетентностей майбутнього вчителя біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти загальних і професійних компетентностей, практичних вмінь та навичок для успішного здійснення педагогічної діяльності вчителя біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в предметній області Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Ключові слова: біологія, основи здоров'я людини, здоров'язбережувальні технології, психолого-педагогічна</p>

	підготовка, методика навчання біології та основ здоров'я, вчитель, освітня діяльність, заклади загальної середньої освіти.
Особливості програми	Особливість освітньо-професійної програми полягає у використанні новітніх методів, методик і технологій для підготовки вчителів біології та основ здоров'я, які володіють сучасними інформаційними, комунікаційними та педагогічними технологіями в освітньому процесі, використовують наукові досягнення в біології, педагогіці, психології, методиці навчання біології та основ здоров'я в закладі загальної середньої освіти, набувають загальних і фахових компетентностей на лабораторних заняттях і польових практиках та реалізують набуті знання, уміння і навички через проходження педагогічних практик.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з «Національним класифікатором України. Класифікатором професій» (ДК 003:2010) випускники, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія)», можуть обіймати первинну посаду: Вчитель біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти. Випускники мають право працювати в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) та закладах позашкільної освіти.
Подальше навчання	Можливість продовження здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та/або набуття кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання, інтерактивне навчання. Освітній процес здійснюється у формі різних видів навчальних занять: лекцій, практичних, семінарських і лабораторних занять, а також самостійної та індивідуальної роботи, консультацій. Передбачені навчальні та виробничі практики із використанням загально- та спеціально-наукових методів (спостереження, робота з біологічним матеріалом, проведення польових досліджень, постановка експерименту), написання курсових робіт.
Оцінювання	Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти передбачає оцінювання усіх видів аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності здобувачів вищої освіти; поточний та підсумковий контроль, проектну діяльність, презентації, модульні контрольні роботи, тестування, звіти про практику, курсові роботи, заліки, семестрові экзамени, атестаційні экзамени тощо. Оцінювання відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано), 100-бальною та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX). Оцінювання здобувачів вищої освіти демонструє ступінь досягнення запланованих результатів навчання.

6 - Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів педагогіки, психології, біології, основ здоров'я, методики навчання біології та основ здоров'я, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК 02	Здатність використовувати знання іноземної мови в професійній освітній діяльності.
	ЗК 03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
	ЗК 04	Розуміння сенсу філософії – її інтелектуального й соціокультурного призначення, пізнавальних та культурних можливостей, історичної ролі, значення у професійній діяльності.
	ЗК 05	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 06	Здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
	ЗК 07	Здатність працювати в команді.
	ЗК 08	Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 09	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
	ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 11	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01	Знання і розуміння предметної області, усвідомлення сутності професійної діяльності
	СК 02	Здатність оперувати біологічними поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями біології для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів.
	СК 03	Здатність розкривати загальну структуру біологічної науки, сутність біологічних явищ, процесів і технологій та розв'язувати біологічні задачі.
	СК 04	Здатність характеризувати досягнення біологічної науки та її роль у житті суспільства для збереження біорізноманіття.
	СК 05	Здатність розуміти та вміти пояснити будову, функції, життєдіяльність, розмноження, класифікацію,

	походження, поширення, використання живих організмів і систем усіх рівнів організації.	
СК 06	Здатність дотримуватися принципу науковості при трансляції наукових біологічних знань у площину шкільного навчального предмета біології.	
СК 07	Здатність застосовувати загальну модель процесу навчання біології для планування та організації освітнього процесу з біології.	
СК 08	Здатність до проектування власної діяльності у сфері навчання біології у закладі загальної середньої освіти.	
СК 09	Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання біології для розвитку знань та здібностей учнів.	
СК 10	Здатність застосовувати набуті знання з біології, сучасні методи, засоби і освітні технології для формування в учнів загальних і предметних компетентностей.	
СК 11	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з біології.	
СК 12	Здатність розуміти основи цілісної природничо-наукової картини світу через міжпредметні зв'язки.	
СК 13	Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень.	
СК 14	Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проектів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій.	
СК 15	Здатність вивчати психологічні особливості учнів, класу, особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітнього процесу.	
СК 16	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення високої якості освітнього процесу.	
СК 17	Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.	
СК 18	Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, формувати в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя на основі розвитку життєвих навичок, упроваджувати здоров'язберезувальні, профілактичні та оздоровчі технології під час освітнього процесу.	
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	Блок 2 «Середня освіта (Географія)»	
	СК 1.1.	Здатність демонструвати знання про структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи розвитку, значення для суспільства.
	СК 1.2.	Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів.
	СК 1.3.	Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і

	процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному).
СК 1.4.	Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.
СК 1.5.	Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних знань для підвищення професійної майстерності.
СК 1.6.	Здатність виконувати польові дослідження природних об'єктів та процесів, здійснювати педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.
СК 1.7.	Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії в закладах загальної середньої освіти.
СК 1.8.	Уміння організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії.
СК 1.9.	Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій.
СК 1.10.	Здатність до пошуку джерел географічної інформації та її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій.
СК 1.11.	Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у школі.
СК 1.12.	Здатність розуміти та пояснювати особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язки у ландшафтах та біогеоценозах.
СК 1.13.	Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах.
СК 1.14.	Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.
СК 1.15.	Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.

СК 1.16.

Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній та позашкільній діяльності.

7 – Програмні результати навчання

ПРН 01	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПРН 02	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній і громадській діяльності.
ПРН 03	Демонструвати готовність до зміцнення особистого здоров'я та здоров'я учнів шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед школярів.
ПРН 04	Демонструвати базові знання основних положень філософії, історії та культури України.
ПРН 05	Володіти біологічною термінологією, номенклатурою, вільно оперувати нею.
ПРН 06	Знати та розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки, основні етапи її розвитку.
ПРН 07	Знати будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів.
ПРН 08	Знати сучасну систему живих організмів, методологію систематики, теоретичні засади біогеографії.
ПРН 09	Знати основні положення сучасної генетики, теорії еволюції.
ПРН 10	Знати будову й функції організму людини, основи здорового способу життя.
ПРН 11	Знати роль живих організмів та біологічних систем різного рівня організації у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.
ПРН 12	Розуміти і характеризувати стратегію сталого розвитку та розкривати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною.
ПРН 13	Виконувати експериментальні польові та лабораторні дослідження з біології, інтерпретувати результати досліджень.
ПРН 14	Знати теоретичні психолого-педагогічні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості школяра.
ПРН 15	Знати, розуміти і використовувати сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології та основ здоров'я в закладі загальної середньої освіти.
ПРН 16	Володіти теоретико-методичними основами організації науково-дослідної роботи, зокрема, з методики навчання біології та основ здоров'я.
ПРН 17	Аргументовано добирати і практично застосовувати сучасні освітні технології, форми, методи, засоби навчання для формування предметних компетентностей учнів та здійснювати самоаналіз проведеної професійної діяльності.
ПРН 18	Володіти вміннями використовувати інформаційні технології в освітньому просторі.

ПРН 19	Демонструвати системні знання та практичні навички з дисциплін, передбачених цією освітньою програмою.
ПРН 20	Уміння зрозуміло і недвозначно доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументації, зокрема, до осіб, які здобувають освіту.
ПРН 21	Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.
ПРН 22	Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

Блок 2 «Середня освіта (Географія)»	
ПРН 1.1.	Знати та розуміти основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географічної науки, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географії.
ПРН 1.2.	Знати географічну термінологію та номенклатуру.
ПРН 1.3.	Описувати основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих компонентів, класифікувати зв'язки і залежності між компонентами.
ПРН 1.4.	Знати та обґрунтовувати перебіг, причини і наслідки процесів, що відбуваються у природних і суспільних територіальних комплексах та їх компонентах.
ПРН 1.5.	Пояснювати просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.
ПРН 1.6.	Пояснювати зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулювати наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.
ПРН 1.7.	Виконувати польові та лабораторні дослідження з географії, інтерпретувати їхні результати.
ПРН 1.8.	Вільно володіти теоретичним матеріалом шкільного курсу географії.
ПРН 1.9.	Знати психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів географії.
ПРН 1.10.	Володіти сучасними теоретичними та методичними засадами методики навчання географії в закладі загальної середньої освіти.
ПРН 1.11.	Демонструвати системні знання та практичні навички з дисциплін, передбачених блоком 2.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньої програми, відповідають вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та підтверджують відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації, а також досягненнями у професійній діяльності освітньому компоненту, який вони забезпечують.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. В освітньому процесі використовуються обладнані комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет, аудиторії та спеціалізовані кабінети, оснащені мультимедійним обладнанням. В університеті працює бібліотека, зокрема й електронна, читальні зали, створений репозитарій. На природничо-економічному факультеті функціонують лабораторії загальнобіологічних дисциплін, зоології, ботаніки, анатомії, фізіології та здоров'я людини, які оснащені відповідним лабораторним обладнанням.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений підручниками та посібниками, навчально-методичними матеріалами (робочими програмами і силабусами) до навчальних дисциплін та практик. Навчальні курси розміщені в системі модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE). Навчально-методичні та наукові видання містяться у бібліотеці університету. Наукові роботи завантажені в репозитарій університету. Основою інформаційного забезпечення є використання комп'ютерної техніки, у навчальних аудиторіях є доступ до мережі Інтернет. Викладачі кафедри систематично проводять роботу з поповнення навчально-методичної бази підручниками, навчально-методичними посібниками та методичними розробками.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до програми Еразмус+ щодо організації та участі в проєктах із академічної мобільності.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

**2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ
ПРОГРАМИ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (БІОЛОГІЯ)»
ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ**

2.1. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми

Шифр за ОПП	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики)	Кількість кредитів ЄКТС / навчальних годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Дисципліни загальної підготовки			
ЗП 01	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3/90	екзамен
ЗП 02	Історія та культура України	5/150	екзамен
ЗП 03	Іноземна мова	8/240	залік, екзамен
ЗП 04	Соціально-політичні студії	3/90	екзамен
ЗП 05	Філософія	5/150	екзамен
ЗП 06	Фізична культура	3/90	залік
Дисципліни професійної підготовки			
ПП 01	Психологія	5/150	екзамен
ПП 02	Педагогіка	7/210	екзамен
ПП 03	Вступ до спеціальності	4/120	залік
ПП 04	Основи наукових досліджень	3/90	залік
ПП 05	Хімія з основами біохімії	6/180	екзамен
ПП 06	Біофізика	4/120	залік
ПП 07	Цитологія та гістологія з основами ембріології	4/120	екзамен
ПП 08	Ботаніка	10/300	2 екзамени
ПП 09	Зоологія	11/330	2 екзамени
ПП 10	Основи здоров'я людини	5/150	екзамен
ПП 11.1	Методика навчання біології	4/120	екзамен
ПП 11.2	Методика навчання основ здоров'я	4/120	екзамен
ПП 12	Здоров'язберігаючі технології та профілактика шкідливих звичок	4/120	залік
ПП 13	Фізіологія рослин	4/120	екзамен
ПП 14	Мікробіологія та вірусологія	4/120	екзамен
ПП 15	Анатомія людини	4/120	екзамен
ПП 16	Фізіологія людини	4/120	екзамен
ПП 17	Генетика з основами селекції	5/150	екзамен
ПП 18	Теорія еволюції з основами адаптогенезу	4/120	залік
ПП 19	Охорона природи	4/120	залік
ПП 20	Біобезпека і біоетика	4/120	екзамен
ПП 21	Математичні методи в біології	4/120	екзамен
ПП 22	Фітоценологія	4/120	залік
ПП 23	Сучасні експериментальні методи	4/120	екзамен

	досліджень у біології		
ПП 24	Імунологія	4/120	залік
ПП 25	Практика:		
ПП 25.01	навчально-польова практика з ботаніки (морфологія та анатомія рослин) і зоології (безхребетні)	6/180	залік
ПП 25.02	навчально-польова практика з ботаніки (систематика рослин) і зоології (хребетні)	6/180	залік
ПП 25.03	навчальна психолого-педагогічна практика	1,5/45	залік
ПП 25.04	навчальна ознайомлювальна педагогічна практика	1,5/45	залік
ПП 20.05	виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти)	6/180	диф. залік
ПП 20.06	виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти)	6/180	диф. залік
ПП 26	Курсова робота (ботаніка / зоологія / основи здоров'я людини)	1/30	диф. залік
ПП 27	Курсова робота (педагогіка / методика навчання біології / методика навчання основ здоров'я)	1/30	диф. залік
ПП 28	Атестаційний екзамен	1,5/45	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Дисципліни вільного вибору студента			
Блок 1 «Позашкільна робота з біології»*			
ДВС 01	Історія біології	4/120	залік
ДВС 02	Теорія біологічної систематики	4/120	екзамен
ДВС 03	Декоративне садівництво та фітодизайн	6/180	екзамен
ДВС 04	Основи фітовалеології та апівалеології	6/180	залік
ДВС 05	Фітоіндикація	5/150	екзамен
ДВС 06	Методика навчання біології в закладі позашкільної освіти	5/150	екзамен
ДВС 07	Основи сільського господарства	5/150	залік
ДВС 08	Іхтіологія та ентомологія	8/240	екзамен
ДВС 09	Етологія	5,5/165	залік
ДВС 10	Методи дослідження водних фітоценозів	6/180	екзамен
ДВС 11	Екологія рослин і тварин	4/120	залік
ДВС 12	Навчальна практика з біології в закладі позашкільної освіти	3/90	залік
ДВС 13	Курсова робота з методики навчання біології у закладі позашкільної освіти	1/30	диф. залік
Блок 2 «Середня освіта (Географія)»*			
ДВС 01	Загальна географія	7/210	екзамен
ДВС 02	Географія України	7/210	екзамен
ДВС 03	Регіональна фізична географія	11/330	залік, екзамен
ДВС 04	Регіональна економічна та соціальна географія	10/300	залік, екзамен
ДВС 05	Методика навчання географії	8/240	екзамен
ДВС 06	Картографія з основами топографії	5/150	залік
ДВС 07	Краєзнавство і туризм	5/150	екзамен

ДВС 08	Геологічна історія землі	4/120	залік
ДВС 09	Навчально-польова практика з географії	3/90	залік
ДВС 09	Курсова робота з методика навчання географії	1/30	диф. залік
ДВС 10	Атестаційний екзамен**	1,5/45	
	Блок 3***		
ДВС 01	Дисципліна 1	3/90	залік
ДВС 02	Дисципліна 2	3/90	залік
ДВС 03	Дисципліна 3	4/120	екзамен
ДВС 04	Дисципліна 4	4/120	залік
ДВС 05	Дисципліна 5	4/120	залік
ДВС 06	Дисципліна 6	4/120	екзамен
ДВС 07	Дисципліна 7	4/120	залік
ДВС 08	Дисципліна 8	4/120	залік
ДВС 09	Дисципліна 9	4/120	екзамен
ДВС 10	Дисципліна 10	4/120	залік
ДВС 11	Дисципліна 11	4/120	залік
ДВС 12	Дисципліна 12	4,5/135	екзамен
ДВС 13	Дисципліна 13	4/120	екзамен
ДВС 14	Дисципліна 14	4/120	залік
ДВС 15	Дисципліна 15	4/120	залік
ДВС 16	Дисципліна 16	4/120	екзамен
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН І КРЕДИТІВ ЄКТС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА		240/7200	

* Студент може обрати один із запропонованих блоків (блок 1 "Позашкільна робота з біології" або блок 2 "Середня освіта (Географія)").

** За умови обрання блоку 2 вільного вибору студента "Середня освіта (Географія)" та успішного оволодіння компетентностями обраного блоку за рішенням екзаменаційної комісії здобувачеві вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація "Вчитель географії закладу загальної середньої освіти".

*** Студент має право не обирати блок 1 або блок 2, а сформувати індивідуальну освітню траєкторію з навчальних дисциплін блоку 3.

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
1. ОBOB'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ							
Дисципліни загальної підготовки							
	Історія та культура України 5 кред.	Українська мова (за професійним спрямуванням) 3 кред.			Соціально-політичні студії 3 кред.		
	Іноземна мова				Філософія 5 кред.		
2 кред.	2 кред.	2 кред.	2 кред.				
Фізична культура 3 кред.							
1,5 кред.	1,5 кред.						
Дисципліни професійної підготовки							
Вступ до спеціальності 4 кред.	Основи здоров'я людини 5 кред.	Психологія 5 кред.	Педагогіка 7 кред.	Мікробіологія та вірусологія 4 кред.	Фізіологія людини 4 кред.	Біофізика 4 кред.	Теорія еволюції з основами адаптогенезу 4 кред.
Основи наукових досліджень 3 кред.	Охорона природи 4 кред.	Здоров'язберігаючі технології та профілактика шкідливих звичок 4 кред.	Фізіологія рослин 4 кред.	Анатомія людини 4 кред.	Фітоценологія 4 кред.	Сучасні експериментальні методи досліджень у біології 4 кред.	Імунологія 4 кред.
Хімія з основами біохімії 6 кред.	Біобезпека і біостика 4 кред.			Математичні методи в біології 4 кред.		Генетика з основами селекції	2,5 кред.
Цитологія та гістологія з основами ембріології 4 кред.				Курсова робота (ботаніка / зоологія / основи здоров'я людини) 1 кред.	Методика навчання біології 4 кред.	Методика навчання основ здоров'я 4 кред.	Курсова робота (педагогіка / методика навчання біології / методика

									навчання основ здоров'я) 1 кред.
Практики									
	Навчально-польова практика з ботаніки (морфологія та анатомія рослин) і зоології (безхребетні) 6 кред.	Навчально-польова практика з ботаніки (систематика рослин) і зоології (хребетні) 6 кред.	Навчальна психолого-педагогічна практика 1,5 кред.	Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика 1,5 кред.	Виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) 6 кред.	Виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) 6 кред.			
4 кред.	Ботаніка								
	4 кред.	2 кред.							
	Зоологія								
3 кред.	5 кред.	3 кред.							

2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ

Дисципліни вільного вибору студента

Блок 1 «Позашкільна робота з біології»

	Історія біології 4 кред.	Теорія біологічної систематики 4 кред.	Основи фітоталеології та апівалеології 6 кред.	Фітоіндикація 5 кред.	Методика навчання біології в закладі позашкільної освіти 8 кред.	Етологія 5,5 кред.
		Декоративне садівництво та фітодизайн 6 кред.	Іхтіологія та ентомологія 8 кред.	Основи сільського господарства 5 кред.	Курсова робота з методики навчання біології у закладі позашкільної освіти 1 кред.	Методи дослідження водних фітоценозів 6 кред.
		Екологія рослин і тварин 4 кред.				Навчальна практика з біології в закладі

									позашкільної освіти 3 кред.
Блок 2 «Середня освіта (Географія)»									
		Загальна географія		Регіональна фізична географія				Картографія з основами топографії 5 кред.	
		3 кред.	4 кред.	6 кред.	5 кред.				
		Географія України 7 кред.		Методика навчання географії 8 кред.	Регіональна економічна та соціальна географія 5 кред.		Краєзнавство і туризм 5 кред.		
		Геологічна історія Землі 4 кред.					Навчально-польова практика з географії 3 кред.		
Блок 3									
		Дисципліна 1 3 кред.	Дисципліна 2 3 кред.	Дисципліна 6 4 кред.	Дисципліна 9 4 кред.	Дисципліна 12 4,5 кред.	Дисципліна 13 4 кред.		
			Дисципліна 3 4 кред.	Дисципліна 7 4 кред.	Дисципліна 10 4 кред.		Дисципліна 14 4 кред.		
			Дисципліна 4 4 кред.	Дисципліна 8 4 кред.	Дисципліна 11 4 кред.		Дисципліна 15 4 кред.		
			Дисципліна 5 4 кред.				Дисципліна 16 4 кред.		
Атестація									
							Атестаційний екзамен		
							Атестаційний екзамен (за умови обрання блоку 2)		

3.ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<p>Форма атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену із психолого-педагогічної, предметної та методичної підготовки і завершується видачею документа про вищу освіту із присвоєнням ступеня бакалавра та кваліфікації «Бакалавр середньої освіти (Біологія та здоров'я людини). Вчитель біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти».</p> <p>За умови обрання блоку 2 «Середня освіта (Географія)» вільного вибору студента здобувач вищої освіти складає ще один додатковий атестаційний екзамен.</p> <p>На підставі успішного оволодіння компетентностями блоку 2 «Середня освіта (Географія)», проходження практики та складання атестаційного екзамену з предметної (географія) та методичної підготовки за рішенням екзаменаційної комісії здобувачеві вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «Вчитель географії закладу загальної середньої освіти».</p>
<p>Вимоги до атестаційного екзамену</p>	<p>Атестаційний екзамен є комплексною перевіркою досягнення результатів навчання з психолого-педагогічної, предметної та методичної підготовки вимогам цієї освітньо-професійної програми.</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p>